

ULICA 1 MAJA

To jedna z najstarszych gostyńskich ulic. Do 1920 roku nazywała się Leszczyńska, potem przemianowano ją na Świętego Ducha. Po roku 1945 nazwa otrzymała obecne brzmienie. Przy tej ulicy znajdowała się Brama Leszczyńska, przez którą wiodła droga na Wielkie Przedmieście. Nie sposób dziś ustalić, kiedy ją rozebrano. Tędy przechodziła fosa miejska, broniąca dostępu do miasta od strony zachodniej.

W 1301 roku ówczesny właściciel miasta Mikołaj Przedpełkowic herbu Łódzia ufundował kościół i szpital Świętego Ducha, nakazując ich utrzymywanie prepozyturze starogostyńskiej. Fundację tę uroczyście zatwierdził biskup poznański Andrzej I w dniu 27 października 1301 roku. Pierwszy kościół powstał na początku wieku XIV. Był drewniany. Kilkakrotnie ulegał pożodze. Zawsze go jednak odbudowywano. Mała znana jest jego historia aż do czasów reformacji. W 1565 roku został siłą zajęty przez Jana Gostyńskiego – jednego z dziedziców miasta, z przeznaczeniem dla innowierców.

Kolejni proboszczowie starogostyńscy, administrujący także kościołem i szpitalem św. Ducha, toczyli przez lata zacięte walki, aby przywrócić świątynię wyznaniu rzymskokatolickiemu. Udało się to ostatecznie mocą wyroku sądu ziemskiego w Kościanie i sądu grodzkiego w Poznaniu w 1577 roku. Z akt wizytacyjnych z 1610 roku wiemy, że kościół był nadal drewniany, lepiony gliną. Odpust odbywał się wówczas w pierwszą niedzielę po św. Bartłomieju. Odprawiano tu jedną w tygodniu mszę św. W 1630 roku świątynia popadła w ruinę. Piętnaście lat później wzniesiono nowy, także drewniany kościół. Został on bogato wyposażony w naczynia liturgiczne. Przed rokiem 1737 ponownie pobudowano w tym miejscu świątynię, choć wizytujący ją ksiądz określa ją mianem kaplica. W 1760 roku spłonęła jednak. Niebawem po raz kolejny przystąpiono do budowy kościoła św. Ducha. Jego istnienie potwierdza wizytacja z 1777 roku. Był jednak wykonany bardzo niedbale. Wkrótce też spłonął. Nie ma w źródłach informacji, by po 1788 roku istniał w Gostyniu kościół św. Ducha.

Krótko po wzniesieniu pierwszego kościoła powstał obok niego cmentarz. Istniał on prawdopodobnie do XVIII wieku. Później zorganizowano tu ogród z owocowymi drzewami. Na pamiątkę cmentarza stała w środku ogrodu stylowa kapliczka z obrazem Świętej Trójcy i krzyżem. Ogród był

od ulicy otoczony parkanem ze stylowymi sztachetami, w polach filary murowane, zaś w środku ozdobna brama.

Szpital – to parterowy domek z facjatką, mający cztery okna frontowe. Sprawował funkcję przytułku dla staruszek i starców z gostyńskiej parafii. Rozebrano go z początkiem wieku XX, a teren poszpitalny z ogrodem podzielono na place budowlane. W 1903 roku murowany szpitalik św. Ducha stanął przy ulicy Kościelnej 5. Kontynuował on rolę instytucji powołanej przez pierwszego właściciela Gostynia.